

Bestrijding AVB: overleg overheid en bijenhouderij stokt

Henk van der Scheer, Frans Heessen, Dick van Houwelingen

In de eerste maanden van 2002 heeft u kunnen lezen dat er overleg plaats vond tussen overheid (Directie Voedings- en Veterinaire Aangelegenheden (VVA) van het Ministerie van LNV) en de georganiseerde bijenhouderij over het beleid ten aanzien van bestrijding van AVB. Dat overleg was op gang gekomen onder druk van de overheid. Die wenste (mede)financiering van de kosten die voortvloeiden uit de aanpak van AVB. Al snel werd duidelijk dat er een gedegen plan van aanpak gemaakt moest worden en dat alle kosten van bestrijden voor rekening dienden te komen voor de bijenhouderij. Mocht de bijenhouderij daarmee niet akkoord gaan, dan overwoog de overheid te stoppen met haar aandeel in de bestrijding van AVB. Dan zouden ook geen gezondheidsverklaringen meer worden afgegeven voor grensoverschrijdend verkeer. Volgens de wet (EU-richtlijn 92/65) is de overheid namelijk slechts verplicht tot handelend optreden (afgifte van gezondheidsverklaringen) bij grensoverschrijdend verkeer van bijen en bijenproducten en kan de overheid maatregelen nemen ter bestrijding van de ziekte, maar is daartoe niet verplicht, aldus de uitleg van de RVV.

Er heeft overleg plaats gevonden door ons met VVA. Er is enige overeenstemming bereikt, maar er zijn ook geschilpunten gebleven. De overheid wilde de zaken snel regelen, maar sinds eind 2002 stokt het overleg. Reden voor ons om u eens te informeren over de stand van zaken.

Monitoring Van meet af aan heeft de bijenhouderij (lees: de delegatie van de Bedrijfsraad) aangeboden om de preventieve kant van de aanpak, inclusief monitoring van sporen van de AVB-bacterie in voederkransmonsters, voor zijn rekening te willen nemen. Dat preventieve plan van aanpak is onderwerp geweest van meerdere besprekingen tussen de bijenhouderij en de Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees (RVV). In de eerste maanden van 2002 heeft u over de resultaten daarvan in dit blad kunnen lezen. Toen is de aanpak beschreven, zijn instructies ter bestrijding van AVB gegeven en is ingegaan op het voederkransonderzoek. Gebleven is een verschil in inzicht over het doel van de monitoring en daarmee samenhangend de wijze van uitvoering van de monitoring en dus de kosten. In tegenstelling tot de overheid wensen wij dat de gegevens uit zo'n monitoring (ook) gebruikt worden voor de opsporing van standen met zieke volken. Dat gaat geld kosten en gezien het beleidsplan van LNV voor 2005 dat recent is verschenen, zullen die kosten voor rekening van het rijk komen. Letterlijk staat er in dat beleidsplan: *'De bestrijding van dierziekten is en blijft de eerste verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven. De kosten die hieraan verbonden zijn, worden dan ook zoveel mogelijk bij het bedrijfsleven in*

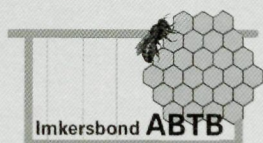
rekening gebracht. Dit geldt niet voor de kosten van dierziekten bij particulieren en de kosten van opsporing en toezicht; deze blijven voor rekening van de overheid.' Een eindje verder lezend in genoemd beleidsplan wordt duidelijk wat de overheid wil. Daar staat: *'Eén van de belangrijkste risicofactoren in de bestrijding van een dierziekte-uitbraak is een lange periode tussen besmetting en ontdekking. Monitoring, bewaking en 'early warning' zijn van groot belang voor het zo vroeg mogelijk signaleren van een (potentiële) uitbraak.'* Signaleren dus zonder daar meteen een opsporing aan te verbinden. Wel alert worden, c.q. blijven, op een uitbraak en die dan bestrijden (ruimen).

Financiering VVA stelt dat ze alle sectoren over dezelfde kam wil scheren. Daarmee bedoelt VVA dat wij net als de andere sectoren alle onkosten van de bestrijding dienen te betalen. Uitzondering lijkt nu de opsporing (gebieds-screening) en het toezicht (instellen en handhaven van vervoersverboden). Volgens het recente beleidsplan komen die kosten voor rekening van het rijk. Wat blijft zijn de kosten voor preventie, voor ruiming (door Rentokil) en voor vergoeding van geruimde volken en materialen alsmede de taxatie daartoe. Dat is een aardige stellingname, maar de bijenhouderij kent geen registratieplicht en geen Productschap dat de benodigde gelden int conform de voorschriften in de Gezondheids- en Welzijnswet voor Dieren (GWWD).

Het argument dat wij niet op dezelfde manier zijn georganiseerd als andere veesectoren en dat verreweg de meeste bijenhouders eigenlijk 'particulieren' zijn, maakte weinig indruk: MLNV is er voor het bedrijfsleven en niet voor hobbyisten. Dieren bij particulieren worden meegenomen in de bestrijdingsmaatregelen voorzover ze de belangen van de georganiseerde (beroeps-) veetelers zouden kunnen schaden. Informatie bij het Productschap voor Vee en Vlees maakte duidelijk dat MLNV met de andere sectoren een convenant voor de loop van vijf jaar heeft gesloten over de financiering van bestrijding van besmettelijke dierziekten. In dat convenant staan financieringsplafonds voor ziekten bij koeien, varkens, schapen en geiten. Komen de kosten hoger dan die plafonds, dan betaalt de overheid het meerdere. Ook behoeven de sectoren niet te betalen voor ongeorganiseerden: er zijn kortingspercentages overeengekomen. Zeer belangrijk is dat de grenzen dichtgaan voor import van vee en vlees van een bepaalde diersoort als er ergens in de wereld een besmettelijke ziekte bij die diersoort optreedt.

Ook wij konden een korting (15%) krijgen voor de 15% ongeorganiseerde imkers! Helaas kon de grens niet dicht voor de 8.000 ton honing die ons land importeert en die praktisch helemaal besmet is met de AVB-bacterie. Gelijke monniken, gelijke kappen stelden wij. Als de grens niet dicht kan, dan maar geen betaling. Vervolgens verzandde het gesprek in de vraag in hoeverre die buitenlandse honing oorzaak kan zijn van uitbraken in ons land en dat kon dan een extra korting betekenen. Op schattingen door de overheid zijn wij maar niet ingegaan. Wij hebben gevraagd over welke bedragen we het eigenlijk hadden en wat de RVV zou kosten. Het antwoord moeten we nog horen, want sindsdien zijn we niet meer uitgenodigd voor overleg.

Hoe nu verder? Gelukkig kunnen we constateren dat de RVV nog steeds optreedt bij melding van een uitbraak van AVB. Recent is dat nog weer gebeurd bij Heerlen. Helaas wordt de bijenhouderij slecht op de hoogte gehouden (over de omvang) van hun activiteiten. De ziekte treedt de laatste jaren gelukkig weinig op. Toch blijven wij hameren op het nemen van preventieve maatregelen. Vooral het laboratoriumonderzoek van voederkransmonsters is een goede zaak. Zo dient iedereen die bijen en gebruikte materialen koopt, te vragen naar de bijbehorende 'negatief verklaring'. Zolang de overheid ons blijft benadelen met de import van vele tonnen besmette honing en daaraan ook nog verdient (6% BTW), hebben wij geen behoefte aan verdere besprekingen over (mede)financiering van ruimingskosten. Over monitoring en de financiering daarvan valt te praten als ook het opsporingsaspect van standen met zieke volken er bij wordt betrokken.

Bijgepraat (35)

Eric Blankert, voorzitter ABTB

Zoals de regelmatige lezer gemerkt heeft probeer ik u in mijn stukjes 'Bijgepraat' een overzicht te geven van mijn ervaringen, opgemerkte bijzonderheden en gedachten over het imkergebeuren. Door deze ervaringen met u als lezer te delen ontvang ik regelmatig reacties. Zo ontving ik een bericht van een teleurgestelde lezer naar aanleiding van een opmerking in 'Bijgepraat' 32 over een lezing over 'bijenbrood'. De lezing werd als erg commercieel en als weinig informatief ervaren. Wellicht dat anderen hier anders over denken. Ik zie hun reacties graag tegemoet. Wanneer we openstaan voor gefundeerde kritiek en hieruit lessen trekken, kunnen we tot een beter resultaat komen.

- In dat kader zal ik u in een volgende bijdrage berichten over onze studiedag op 12 februari in Wehl, opfriscursus bestuivingsimker (sSBI Geldermalsen) en over het verloop van onze algemene ledenvergadering d.d. 5 maart 2005 in de zaal van Kon. Beatrixcentrum, Kon. Wilhelminastraat 14 te Wehl die om 14.00 uur aanvangt. Tot slot over een agenda die volloopt met andere afspraken zoals: 10.01 bestuursvergadering, 21.01 jaarvergadering afdeling Oost-Betuwe, 22.01 brainstormdag hoofdbestuur, 03.02 overleg vier imkerorganisaties te Vught, 17.02 kringvergadering regio, 21.02 hoofdbestuurvergadering, 22.02 commissie honing te Wageningen, 12.03 regiobijeenkomst honing enz. enz. Vindt u ook dat naarmate je ouder wordt de jaren en dagen sneller op elkaar volgen?

- Vlak voor de kerstdagen zijn de bureauladen op de afdeling van de directeur voedselkwaliteiten en diergezondheid van het ministerie LNV blijkbaar geleegd. Het lastige dossier waarin de

bedrijfsraadvertegenwoordigers zich taai hebben opgesteld wordt nu in een brief van 17.12.2004 afgedaan met: 'Derhalve willen wij u meedelen dat AVB per 1 maart 2005 niet meer door de overheid bestreden zal worden. Als uw sector zelf plannen heeft voor de bestrijding van AVB dan kunt u een verzoek doen aan het ministerie van LNV om voor onderdelen die alleen via de overheid te realiseren zijn, hierin te faciliteren.'

Het zal u duidelijk zijn dat de vertegenwoordigers H. v.d. Scheer, VBBN, F. Heessen, LLTB en D. van Houwelingen, ANI, inmiddels volop bezig zijn met deze zaak, daar de overheid op grond van de Gezondheids- en Welzijnswet voor dieren (zie www.overheid.nl wetten) hierin wel degelijk een taak heeft.

Naar hen die hierin interesse hebben kan ik ook de artikelen e-mailen die mijn oudste dochter ten behoeve van de commissie heeft opgezocht met betrekking tot Europees recht c.q. bepalingen.

Uw verzoek graag richten aan ericblankert@hotmail.com. U wordt van de ontwikkelingen door uw imkerbond op de hoogte gehouden.

- Gespannen wachten wij het uitwinteren van onze volken af. Ik in het bijzonder daar omliggende varkensstallen in de nabijheid van mijn bijenstal gesloopt worden en de bijen hierdoor van hun winterzit kunnen geraken. Denk aan tijdig ontsmetten/schoonbranden van uw in te zetten kastmateriaal! Hoe is het met de mijtval, is aanvullende bestrijding nog nodig?

Registreer uw kastverplaatsingen als u naar de wilg gaat. Formulieren kunnen u digitaal of per post door ons secretariaat worden toegezonden.

- De sSBI geeft de imkers die een certificaat bestuivingsimker hebben behaald, de gelegenheid bijenvolken voor de bestuiving aan te bieden via de website www.ssbil.nl. Voor donateurs is er van 11 augustus t/m 14 augustus weer een excursie naar Terschelling (zie 'Bijgepraat' 31).

Bij verhuur van bijenvolken, aldus het nieuwsbulletin, moet u letten op de BTW, indien u deze dient af te dragen. 'Bij iedere economische handeling moet, volgens de wet, in Nederland BTW berekend en afgedragen worden. Voor verkoop van levende have 6%, voor overige dienstverlening 19%. Zet u bijen in voor de bestuiving? Welke omschrijving zet u op de factuur? Als u het woord 'BTW' op uw declaratie/rekening/factuur zet, bent u verplicht dit af te dragen aan de belastingdienst. Bij verschillende imkers zijn met de belastingdienst individuele afspraken gemaakt. Ook ontstaat dikwijls een discussie over het percentage. Verhuur van bijen ten behoeve van voedingsmiddelen mag volgens een laag tarief. Verhuur van bijen ten behoeve van andere gewassen moet weer volgens hoog tarief. Een discussie die niet altijd duidelijk is. Een voorbeeld vinden we bij koolzaad. Bij bestuiving van dit gewas zijn bijen zeer wenselijk. Wordt het koolzaad gebruikt voor de voedingindustrie of voor biodiesel?' Aldus een citaat uit het nieuwsbulletin. Voor meer info zie website sSBI.

- Hebt u zich (bij belangstelling) al opgegeven voor de reis naar Apimondia in Ierland? Zie hiervoor het januarinummer.